

การค้าสินค้าระหว่างไทยกับรัสเซีย

1. ภาพรวมการค้าสินค้าเกษตร¹ และอุตสาหกรรม

รัสเซียเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 22² ของไทย โดยระหว่างปี 2555-2557 การค้ารวมระหว่างไทยกับรัสเซียมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 154,821 ล้านบาท จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยปีละ 36,306 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยปีละ 118,515 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรเฉลี่ยปีละ 7,465 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.82 ของมูลค่าการค้ารวมทุกสินค้า (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ ในภาพรวมไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้าให้กับรัสเซียมาโดยตลอด

2. ภาพรวมการค้าสินค้าเกษตร

รัสเซียเป็นประเทศคู่ค้าสินค้าเกษตรอันดับที่ 32 ของไทย ในระหว่างปี 2555-2557 มีสัดส่วนการค้าสินค้าเกษตรร้อยละ 0.53 ของมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรของไทยกับโลก โดยในปี 2555 มีมูลค่าการค้าสินค้าเกษตร 7,155 ล้านบาท แต่ในปี 2556 มีมูลค่าลดลงเหลือ 7,083 ล้านบาท และในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 8,156 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรเฉลี่ยปีละ 7,465 ล้านบาท โดยมีอัตราการค้าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 6.77 ต่อปี (ตารางที่ 2) ทั้งนี้ ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าสินค้าเกษตรกับรัสเซียมาโดยตลอด

3. การส่งออกสินค้าเกษตร

รัสเซียเป็นตลาดส่งออกสินค้าเกษตรอันดับที่ 29 ของไทย ในระหว่างปี 2555-2557 ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปรัสเซียร้อยละ 0.60 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไปโลก โดยในปี 2555 ไทยส่งออกไปรัสเซียเป็นมูลค่า 5,517 ล้านบาท และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2556 และ 2557 เป็น 5,666 ล้านบาท และ 6,688 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยปีละ 5,957 ล้านบาท โดยมีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.10 ต่อปี (ตารางที่ 2)

สำหรับการส่งออกในปี 2557 (ม.ค.-ม.ค.) เทียบกับปี 2556 ในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่ามีการส่งออกไปรัสเซียเพิ่มขึ้นจาก 429 ล้านบาท เป็น 518 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 88 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.61 (ตารางที่ 2)

สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรก (ตารางที่ 3) มีสัดส่วนการส่งออกรวมกันถึงร้อยละ 66 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไปรัสเซีย ได้แก่ พืชผัก/ผลไม้/ลูกนัต/เปลือกผลไม้และส่วนอื่นของพืชที่ทำไว้ไม่ให้เสียโดยใช้น้ำตาล /แช่อิ่ม/เชื่อมหรือฉาบ (เช่น ทูเรียน สับปะรด กล้วย เผือกและมัน เป็นต้น) ข้าว สับปะรดปรุงแต่ง (เช่น แช่อิ่ม เชื่อม ฉาบ หรือกวน) ปลาทูน่า /ปลาสดแช่แข็ง/ปลาโบนิโตปรุงแต่ง ปลาอื่นๆ แช่เย็นจนแข็ง อาหารสุนัขหรือแมว ข้าวโพดหวานปรุงแต่ง ปลาอื่นๆ ปรุงแต่ง ปลาอื่นๆ แห้ง /ไม่รมควัน (เช่น หูฉลาม ปลาตุ๋น ปลานิล ปลาน้ำจืด ปลาตะเพียน ปลาสด และปลาที่บดเป็นผง เป็นต้น) กุ้งอื่นๆ แช่แข็ง (เช่น กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว กุ้งก้ามกราม เป็นต้น)

¹ สินค้าเกษตร หมายถึง สินค้าเกษตรตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 01-24

² ลำดับคู่ค้าของไทยเรียงตามมูลค่าการค้าปี 2557

4. การนำเข้าสินค้าเกษตร

ไทยนำเข้าสินค้าเกษตรจากรัสเซียเป็นอันดับที่ 37 ในระหว่างปี 2555-2557 ไทยมีสัดส่วนการนำเข้าจากรัสเซียร้อยละ 0.37 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรจากโลก โดยในปี 2555 ไทยนำเข้าจากรัสเซียเป็นมูลค่า 1,638 ล้านบาท และในปี 2556 มีมูลค่าลดลงเหลือ 1,417 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2557 เป็น 1,468 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยปีละ 1,508 ล้านบาท มีอัตราการนำเข้าลดลงเฉลี่ยร้อยละ -5.32 ต่อปี (ตารางที่ 2)

สำหรับการนำเข้าในปี 2557 (ม.ค.-ม.ค.) เทียบกับปี 2556 ในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่ามีการนำเข้าจากรัสเซียเพิ่มขึ้นจาก 124 ล้านบาทเป็น 170 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 46 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.00 (ตารางที่ 2)

สินค้านำเข้า 10 อันดับแรก (ตารางที่ 4) มีสัดส่วนการนำเข้า รวมกันถึงร้อยละ 71 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรจากรัสเซีย ได้แก่ ปลาแชลมนอนซอคอยแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากปลา (เช่น กระเพาะปลา เป็นต้น) ปลาเค็มแช่เย็นจนแข็ง ปลาอื่นๆ แช่เย็นจนแข็ง กากน้ำมันและกากแข็งอื่นๆ ที่ได้จากการสกัดไขมันหรือน้ำมันของเมล็ดทานตะวัน แป้งข้าวสาลีหรือแป้งเมสลิน ปูแช่แข็ง ปลาออสคาพอลลัดแช่เย็นจนแข็ง ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (เช่น เชื้อพันธุ์สัตว์เลี้ยงสำหรับใช้ปรับปรุงพันธุ์ เป็นต้น) และกุ้งน้ำเย็นแช่แข็ง

5. อัตราภาษี

ในปี 2556 รัสเซียมีการเรียกเก็บอัตราภาษีนำเข้าที่เรียกเก็บจริง (MFN applied duties) เฉลี่ยร้อยละ 9.7 เป็นสินค้าอุตสาหกรรมเฉลี่ยร้อยละ 9.3 และสินค้าเกษตร (ไม่รวมสินค้าประมงและผลิตภัณฑ์) เฉลี่ยร้อยละ 12.2 โดยสินค้าเกษตรมีอัตราภาษีแบ่งตามกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มสินค้า	อัตราภาษีที่เรียกเก็บจริงเฉลี่ย (ร้อยละ) MFN applied duties
1. ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (Animal products)	19.8
2. ผลิตภัณฑ์นม (Dairy products)	16.1
3. ผัก ผลไม้ และพืช (Fruit, vegetables, plants)	11.3
4. กาแฟและชา (Coffee, tea)	8.1
5. ธัญพืชและผลิตภัณฑ์ (Cereals & preparations)	11.8
6. เมล็ดพืช น้ำมัน ไขมันและน้ำมัน (Oilseeds, fats & oils)	8.2
7. น้ำตาลและขนม (Sugars and confectionery)	12.6
8. เครื่องดื่มและยาสูบ (Beverages & tobacco)	26.1
9. สินค้าเกษตรอื่น ๆ (Other agricultural products)	5.5
10. ปลาและผลิตภัณฑ์ (Fish & fish products)	12.3

ที่มา: World Tariff Profile 2012, WTO (2555)

6. ประเทศคู่ค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญของรัสเซีย ได้แก่ สหภาพยุโรป อียิปต์ คาซัคสถาน ตุรกี และยูเครน

ตารางมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับรัสเซีย

ตารางที่ 1 มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมระหว่างไทยกับรัสเซียปี 2555-2557

	มูลค่าการค้า				การค้าสินค้าเกษตร (เฉลี่ยปี 2555-2557)	มูลค่า: ล้านบาท
	2555	2556	2557	เฉลี่ย		สัดส่วนสินค้าเกษตร ^{1/} (ร้อยละ)
การค้า	162,052	143,022	159,388	154,821	7,465	4.82
ส่งออก	35,021	35,157	38,739	36,306	5,957	16.41
นำเข้า	127,031	107,865	120,649	118,515	1,508	1.27
ดุลการค้า	-92,010	-72,707	-81,910	-82,209	4,449	

หมายเหตุ: ^{1/} สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับรัสเซียเทียบกับมูลค่าการค้าทุกสินค้านระหว่างไทยกับรัสเซีย (เฉลี่ยปี 2555-2557)

ที่มา: กรมศุลกากร (มีนาคม 2558)

ตารางที่ 2 มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับรัสเซีย ปี 2555-2557

	มูลค่าการค้าไทย-รัสเซีย					มูลค่าการค้า ไทย-โลก เฉลี่ย	สัดส่วน ^{1/} (ร้อยละ)	เปรียบเทียบมูลค่าการค้า(ม.ค.-ม.ค.)			
	2555	2556	2557	เฉลี่ย	GR (ร้อยละ)			2556	2557	ส่วนต่าง	GR (ร้อยละ)
การค้า	7,155	7,083	8,156	7,465	6.77	1,395,79	0.53	553	688	134	24.29
ส่งออก	5,517	5,666	6,688	5,957	10.10	986,855	0.60	429	518	88	20.61
นำเข้า	1,638	1,417	1,468	1,508	-5.32	408,943	0.37	124	170	46	37.00
ดุลการค้า	3,879	4,249	5,219	4,449		577,912		305	348	43	

หมายเหตุ: ^{1/} สัดส่วนมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับรัสเซียเทียบกับมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับโลก (เฉลี่ยปี 2555-2557)

ที่มา: กรมศุลกากร (มีนาคม 2558)

ตารางที่ 3 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไปรัสเซีย 10 อันดับแรก ปี 2555-2557

อันดับ	รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)				สัดส่วน (ร้อยละ)	GR (ร้อยละ)
		2555	2556	2557	เฉลี่ย		
1.	พืชผัก ผลไม้ ลูกนัต เปลือกผลไม้ และส่วนอื่นของพืชที่ทำไว้ไม่ให้เสีย โดยใช้น้ำตาล (แช่แข็ง แช่เย็นหรือ ฉาบ) เช่น พุเรียน สับปะรด กล้วย เผือกและมัน เป็นต้น (200600)	597	715	951	754	13	26
2.	ข้าว (100630)	200	443	934	526	9	116
3.	สับปะรดปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย โดยวิธีอื่น (นอกจากใช้น้ำส้มสายชู หรือกรดอะซิติก ใช้น้ำตาล (แช่แข็ง แช่เย็น ฉาบ) หรือกวน(200820)	579	824	695	699	12	10
4.	ปลาทูนา ปลาสดคิปแจ็ก ปลาโบนิโต (ชนิดซาร์ดา) ทั้งตัวหรือเป็น ชิ้น แต่ไม่บด ที่ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย (160414)	341	474	598	471	8	32
5.	ปลาอื่นๆแช่เย็นจนแข็ง (030499)	109	91	423	207	3	97
6.	อาหารสุนัขหรือแมว เพื่อการขายปลีก (เช่น ปลาบรรจุภาชนะอัด ลม เป็นต้น) (230910)	290	366	407	354	6	18
7.	ข้าวโพดหวานปรุงแต่ง (200580)	229	314	392	312	5	31
8.	ปลาอื่นๆ ทั้งตัวหรือเป็นชิ้น แต่ไม่บด ที่ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เสีย (นอกจากปลาแซลมอนปลาเฮอรัริง ปลาซาร์ดีน ปลาซาร์ดีนเนลล่า ปลาบรึสลิง ปลาสแปรต ปลาทูนา ปลาสดคิปแจ็ก ปลาโบนิโต ปลาแมกเคอเรล ปลาอังโชวี(160419)	93	159	235	162	3	60
9.	ปลาอื่นๆ แห้ง เช่น หูฉลาม ปลา ดุก ปลาช่อน ปลานิล ปลาบู่ ปลา ตะเพียน ปลาสลิด และปลาทับทิม เป็นต้น ไม่รมควัน (030559)	287	236	217	247	4	-13
10.	กุ้งอื่นๆแช่เย็นจนแข็ง (เช่น กุ้งกุลาดำ กุ้งขาว กุ้งก้ามกราม เป็นต้น) (030617)	264	139	205	203	3	-12
	รวมส่งออก ๑๐ อันดับแรก	2,990	3,761	5,057	3,936	66	30
	อื่นๆ	2,527	1,905	1,631	2,021	34	-20
	รวมทั้งหมด	5,517	5,666	6,688	5,957	100	10

ที่มา: กรมศุลกากร (มีนาคม 2558)

ตารางที่ 4 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรจากรัสเซีย 10 อันดับแรก ปี 2555-2557

อันดับ	รายการ	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)				สัดส่วน (ร้อยละ)	GR (ร้อยละ)
		2555	2556	2557	เฉลี่ย		
1.	ปลาแชลมนอนซอคอวยแช่แข็ง (030311)	159	286	382	276	18	55
2.	ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากปลา (เช่น กระเพาะปลา เป็นต้น) และไม่ เหมาะสำหรับมนุษย์บริโภค (051191)	188	169	372	243	16	41
3.	ปลาคืดแช่เย็นจนแข็ง (030363)	316	240	194	250	17	-22
4.	ปลาอื่นๆ แช่เย็นจนแข็ง (030389)	68	88	91	83	5	16
5.	กากน้ำมัน (ออยล์เค้ก) และกาก แข็งอื่นๆ ที่ได้จากการสกัดไขมัน หรือน้ำมันของเมล็ดทานตะวัน (230630)	0	0	52	17	1	-
6.	แป้งข้าวสาลีหรือแป้งเมสลิน (110100)	69	34	47	50	3	-18
7.	ปูแช่แข็ง (030614)	11	17	45	24	2	100
8.	ปลาอลาสกาพอลลัคแช่เย็นจน แข็ง (030367)	18	57	40	38	3	50
9.	ผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ไม่ได้ระบุหรือรวม ไว้ที่อื่น เช่น เชื้อพันธุ์สัตว์เลี้ยง สำหรับใช้ปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีการ ผสมเทียม เป็นต้น (นอกจากเชื้อ พันธุ์ของสัตว์จำพวกโค กระบือ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากปลาหรือสัตว์ น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์ หรือสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลัง (051199)	3	51	37	31	2	238
10.	กุ้งน้ำเย็น (ชนิดแพนดาส์ แครง กอนแครงกอน) แช่เย็นจนแข็ง (030616)	140	21	36	66	4	-49
	รวมนำเข้า 10 อันดับแรก	972	962	1,297	1,077	71	16
	อื่นๆ	666	455	171	431	29	-49
	รวมทั้งหมด	1,638	1,417	1,468	1,508	100	-5

ที่มา: กรมศุลกากร (มีนาคม 2558)